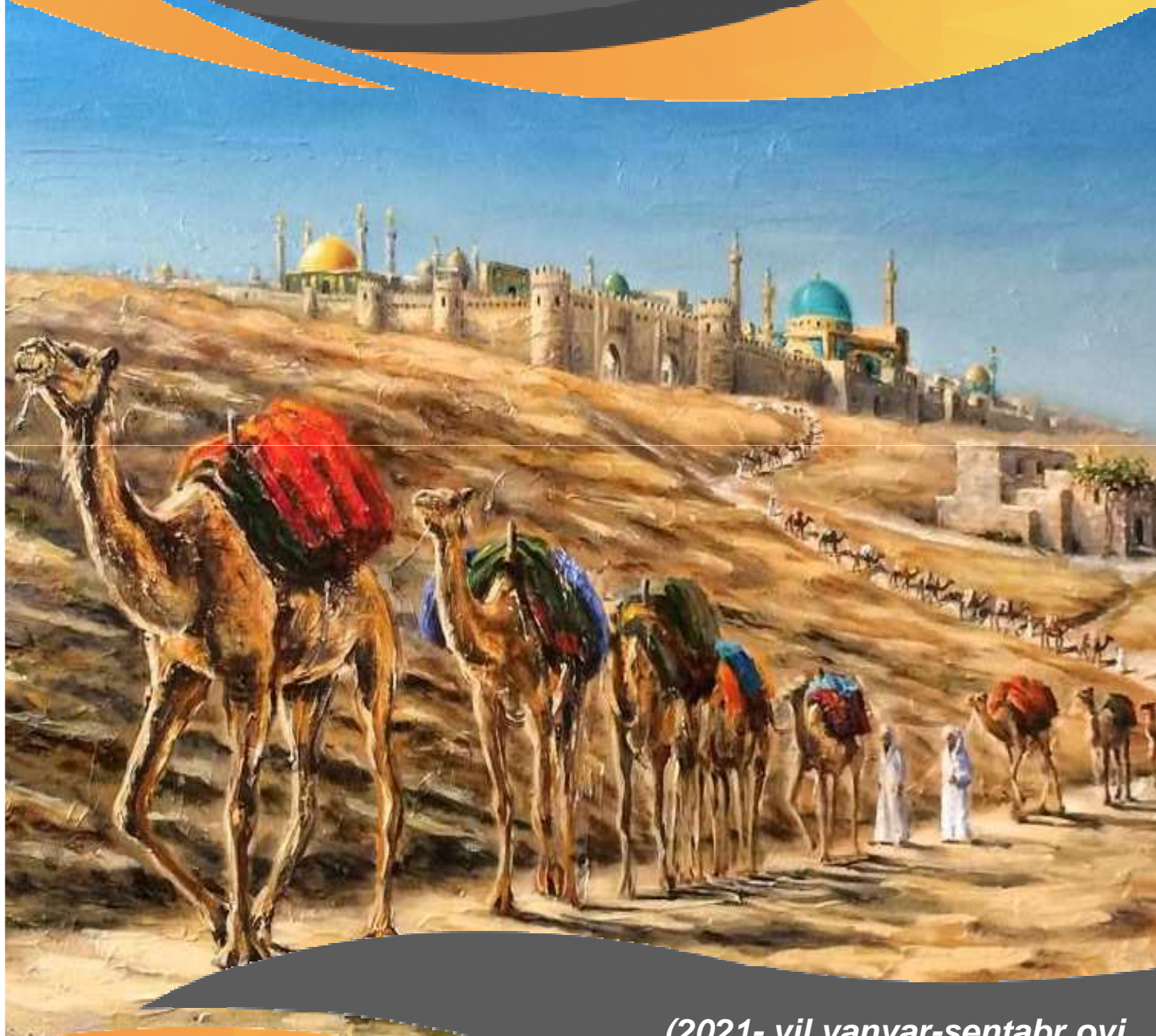

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

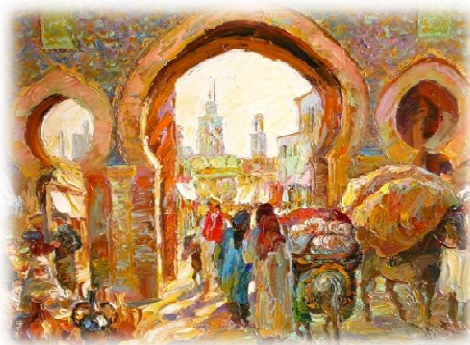

*(2021- yil yanvar-sentabr oyi
uchun dastlabki
ma'lumot)*

O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holda milliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo'naltirilgan. Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

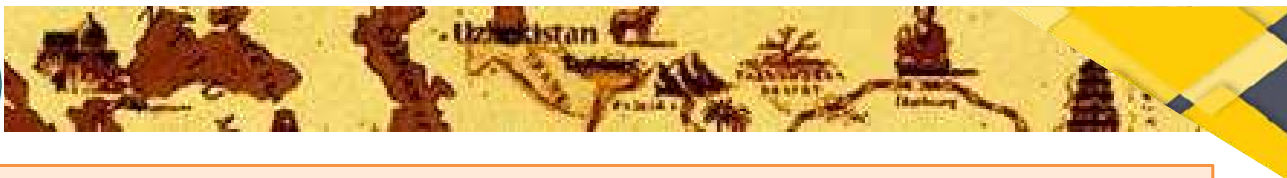
2021- yilning yanvar-sentabr oylari yakuni bilan respublikaning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **306 883,6** ming. AQSh dollarini tashkil etib, 2020- yilga nisbatan **21 175,7** ming. AQSh dollariga yoki **7,4** % ga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI (yanvar-sentabr, ming. AQSh dollari)

	2020- yil	2021- yil	O'sish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
 Tashqi savdo aylanmasi	285 707,9	306 883,6	107,4	x
Eksport	151 811,0	143 706,1	94,7	100,0
 tovarlar	150 166,9	140 431,6	93,5	97,7
 xizmatlar	1 644,1	3 274,5	199,2	2,3
Import	133 896,9	163 177,5	121,9	100,0
 tovarlar	133 874,4	143 109,5	121,8	100,0
 xizmatlar	22,5	68,0	3,0 m.	0,0
Saldo	17 914,1	-19 471,4	x	x

Ma'lumot uchun: Surxondaryo viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSAda eksport hajmi **143 706,1** ming. AQSh dollariga (**4,7 %** ga kamaydi) va import hajmi **163 177,5** ming. AQSh dollariga (**21,9 %** ga ko'paydi) yetdi. Hisobot davrida **-19 471,4** ming. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR

(2021- yil yanvar-sentabr, ming. AQSh dollari)

 <p>Xitoy Xalq Respublikasi TSA – 125 916,0 Eksport – 57 941,8 Import – 67 974,2</p>	 <p>Rossiya Federatsiyasi TSA – 34 250,7 Eksport – 15 485,8 Import – 18 764,9</p>	 <p>Pokiston TSA – 30 280,4 Eksport – 23 939,5 Import – 6 340,9</p>	 <p>Oozog'iston TSA – 27 396,5 Eksport – 5 424,1 Import – 21 972,4</p>	 <p>Turkiya TSA – 20 201,3 Eksport – 9 547,7 Import – 10 653,6</p>
 <p>Afq'oniston TSA – 14 221,0 Eksport – 13 940,6 Import – 280,4</p>	 <p>Ukraina TSA – 9 330,5 Eksport – 845,1 Import – 8 485,4</p>	 <p>Tojikiston TSA – 7 954,9 Eksport – 4 517,9 Import – 3 438,0</p>	 <p>Eron TSA – 5 934,1 Eksport – 213,3 Import – 5 720,8</p>	 <p>Qirg'iziston TSA – 5 619,6 Eksport – 4 839,0 Import – 780,6</p>

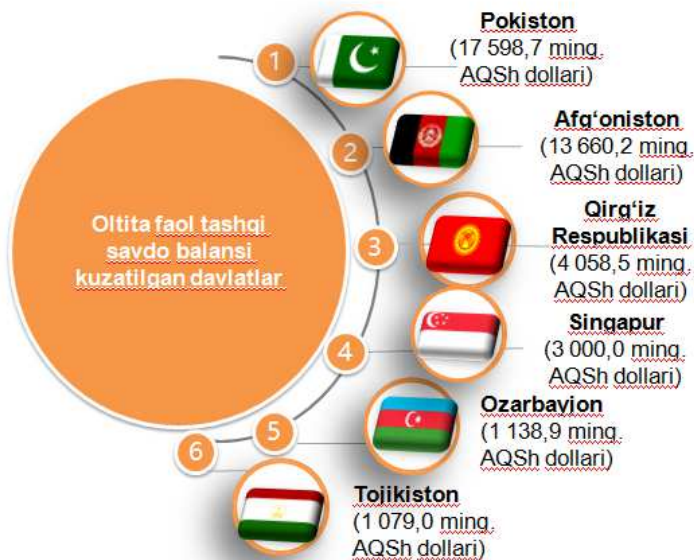
Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun respublikada zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlarning o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalaridagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

TSAda so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSA Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Tojikiston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda. Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSAda eng yuqori ulush Pokiston, Afg'oniston, Qirg'iz Respublikasi, Ozerbayjon va Tojikiston davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

20 TA YIRIK HAMKOR-DAVLATLAR ICHIDA UCHTA FAOL TASHQI SAVDO BALANSI KUZATILGAN DAVLATLAR (2021- yil yanvar-sentabr)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan beshta davlatda faol tashqi savdo balansi

kuzatilgan, xususan, Pokiston (17 598,7 ming. AQSh dollari), Afg'oniston (13 660,2 ming. AQSh dollari), Qirg'iz Respublikasi (4 058,5 ming. AQSh dollari), Singapur (3 000,0 ming. AQSh dollari) Ozarbayjon (1 138,9 ming. AQSh dollari) va Tojikiston (1 079,0 ming. AQSh dollari) shular jumlasidandir.

Qolgan 14 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

Surxondaryo viloyati, jahonning 55 ga yaqin mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Xitoy Xalq Respublikasida (41,0 %), Rossiya Federatsiyasida (11,2 %), Pokistonda (9,9 %), Qozog'istonda (8,9 %), Turkiyada (6,6 %), Afg'oniston (4,6 %), Ukraina (3,0 %), Tojikiston (2,6), Qirg'iz respulikasi (1,8 %) va Germaniya (1,8 %) qayd etilgan.

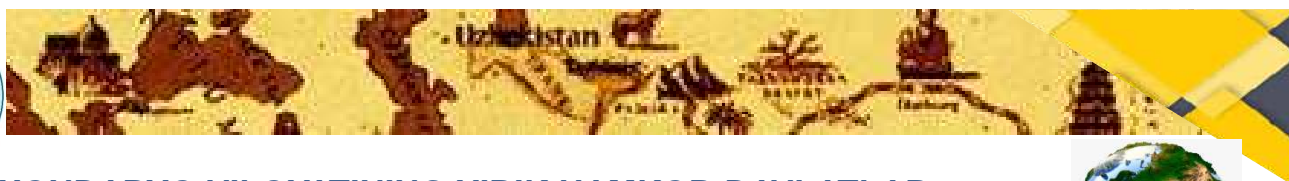

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming. AQSh dollari)

	Davlatlar	2019- y.	2020- y.	2021- y.
	Xitoy Xalq Respublikasi	120058,6	95096,3	125916,0
	<i>Eksport</i>	43131,0	40489,6	57941,8
	<i>Import</i>	76927,7	54606,7	67974,2
	Rossiya Federatsiyasi	31509,2	36259,6	34250,7
	<i>Eksport</i>	13491,3	17479,0	15485,8
	<i>Import</i>	18018,0	18780,6	18764,9
	Pokiston	54382,4	24435,3	30280,4
	<i>Eksport</i>	50527,6	22760,3	23939,5
	<i>Import</i>	3854,7	1675,0	6340,9
	Qozog'iston	35133,6	22729,5	27396,5
	<i>Eksport</i>	14494,8	3409,3	5424,1
	<i>Import</i>	20638,7	19320,2	21972,4
	Turkiya	26710,6	18192,6	20201,3
	<i>Eksport</i>	2894,7	9323,6	9547,7
	<i>Import</i>	23816,0	8869,0	10653,6
	Afg'oniston	49018,4	33016,6	14221,0
	<i>Eksport</i>	48818,5	32889,0	13940,6
	<i>Import</i>	199,9	127,5	280,4
	Ukraina	7291,7	2479,6	9330,5
	<i>Eksport</i>	3526,6	601,9	845,1
	<i>Import</i>	3765,1	1877,7	8485,4
	Tojikiston	14197,9	11791,9	7954,9
	<i>Eksport</i>	4149,7	4845,3	4517,0
	<i>Import</i>	10048,2	6946,6	3438,0
	Eron	7974,3	1398,8	5934,1
	<i>Eksport</i>	944,6		213,3
	<i>Import</i>	7029,7	1398,8	5720,8
	Qirg'iz Respublikasi	133,8	15335,4	5619,6
	<i>Eksport</i>	33,7	14237,8	4839,0
	<i>Import</i>	100,1	1097,6	780,6

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming. AQSh dollari)

	Davlatlar	2019- y.	2020- y.	2021- y.
	Germaniya	1641,0	2877,3	5602,2
	<i>Eksport</i>	177,5	113,0	218,7
	<i>Import</i>	1463,5	2764,3	5383,5
	Singapur	-	3135,4	3000,0
	<i>Eksport</i>	-	3135,4	3000,0
	<i>Import</i>	-	-	-
	Belgiya	38,6	65,1	2965,2
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	38,6	65,1	2965,2
	Hindiston	1930,3	2922,5	1581,0
	<i>Eksport</i>	106,5	188,9	463,4
	<i>Import</i>	1823,8	2733,7	1117,7
	Italiya	406,7	1829,2	1565,9
	<i>Eksport</i>			0,1
	<i>Import</i>	406,7	1829,2	1565,8
	Turkmaniston	5596,4	1089,1	1446,7
	<i>Eksport</i>	108,4	50,8	242,6
	<i>Import</i>	5488,0	1038,3	1204,1
	Koreya Respublika	15009,8	4408,8	1377,2
	<i>Eksport</i>	195,1	4,8	
	<i>Import</i>	14814,6	4404,0	1377,2
	Belarussiya	4508,8	1435,0	1193,5
	<i>Eksport</i>	429,9	454,8	432,1
	<i>Import</i>	4078,9	980,1	761,4
	Ozerbayjon	389,6	636,3	1138,9
	<i>Eksport</i>	39,8	557,3	1138,9
	<i>Import</i>	349,8	79,0	-
	Lyuksemburg	-	-	1050,0
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	-	-	1050,0

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-sentabr 2021- yil)

	Ming. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Surxondaryo viloyati	306 883,6	107,4
Termiz sh.	36 685,7	97,5
<i>tumanlar:</i>		
Oltinsoy	5 706,0	78,9
Angor	8 162,9	52,4
Bandixon	2 597,9	8,5
Boysun	5 948,3	83,7
Denov	28 944,9	56,6
Jarqo'rg'on	28 632,5	86,5
Qumqo'rg'on	9 667,7	130,1
Qiziriq	16 926,8	439,5
Muzrabot	33 805,3	151,3
Sariosiyo	24 962,9	168,7
Termiz	48 073,6	331,4
Uzun	5 165,2	68,6
Sherobod	23 207,6	116,6
Sho'rchi	7 609,4	88,4

Eng yuqori hajm,
ming. AQSh dollari

Termiz - 48 073,6

Termiz sh. – 36 685,7

Muzrabot – 33 805,3

Eng quyi hajm,
ming. AQSh dollari

Oltinsoy – 5 706,0

Uzun – 5 165,2

Bandixon – 2 597,9

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Termiz tumani **15,7 %** ulush bilan **48 073,6** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng quyi ulushni Bandixon tumani **0,8 %** ulush bilan **2 597,9** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

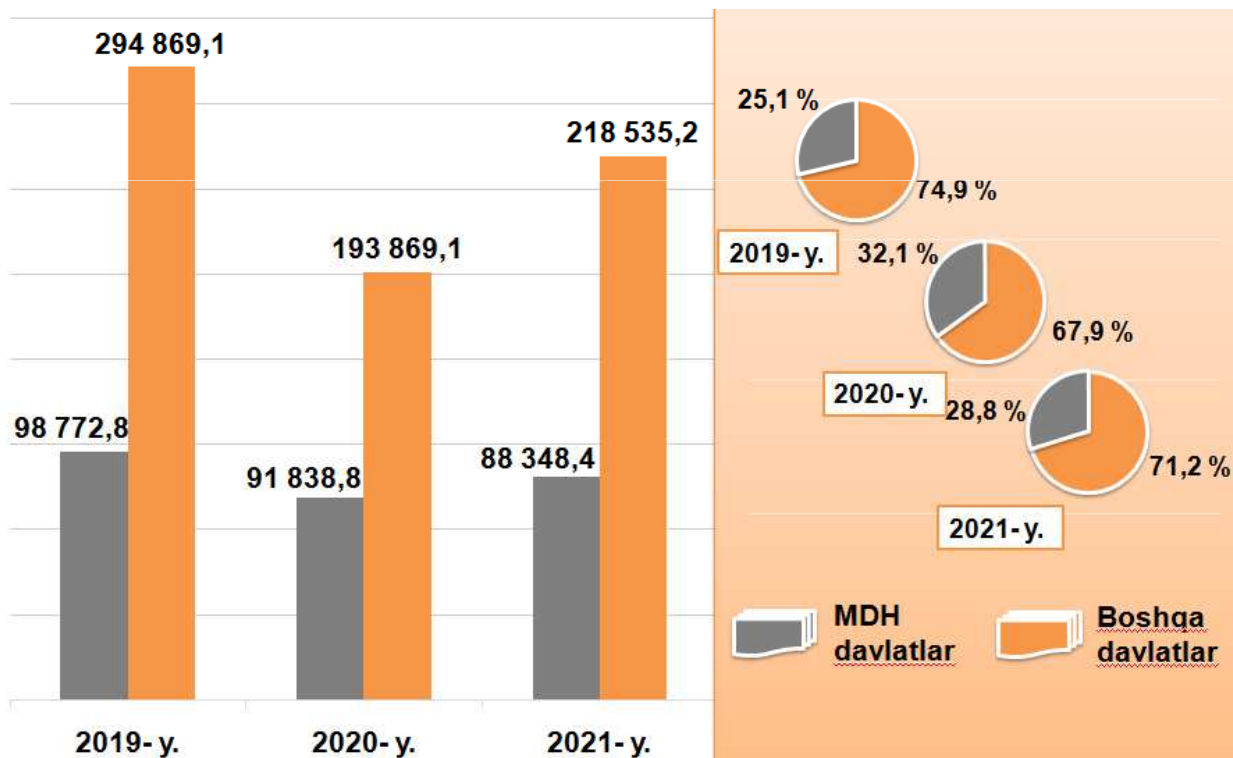
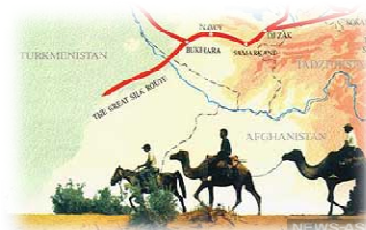

Surxondaryo viloyati tashqi savdo aylanmasining uchdan bir qismi MDH davlatlariga to'g'ri keladi va bu ko'rsatkich so'nggi yillarda biroz o'zgardi.

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlarga qaramay, 2021- yilning yanvar-sentabr oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **28,8 %** ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2020- yilga nisbatan ulushi **3,3 %** ga kamaydi 2019- yilga nisbatan ulushi **3,7 %** ga ko'paygan.

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming. AQSh dollari, ulushi, % da)

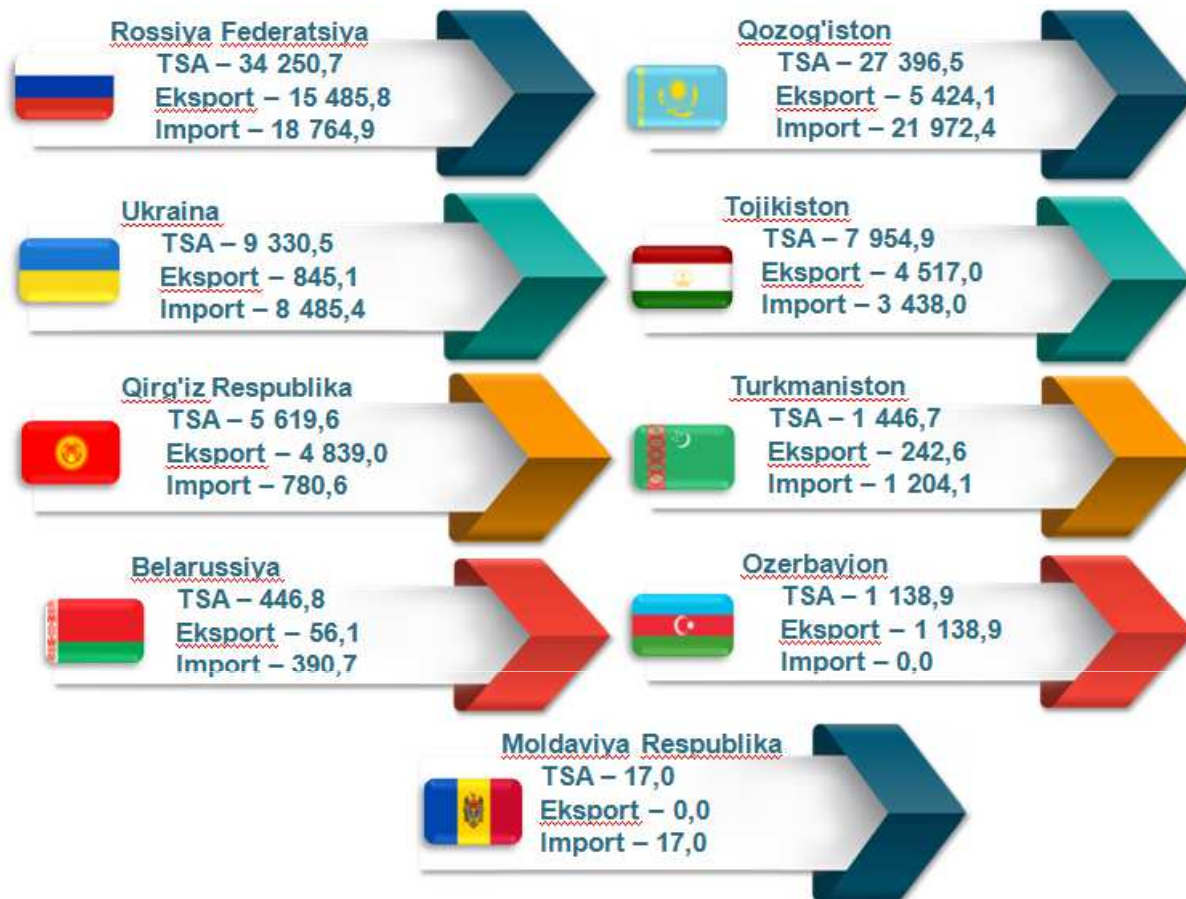
Boshqa xorijiy davlatlarning TSA si 2021- yilning yanvar-sentabr oylarida 2020- yilga nisbatan **3,3 %** ga oshib va jami TSA dagi ulushi **71,2 %** ni tashkil etdi.

SURXONDARYO VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

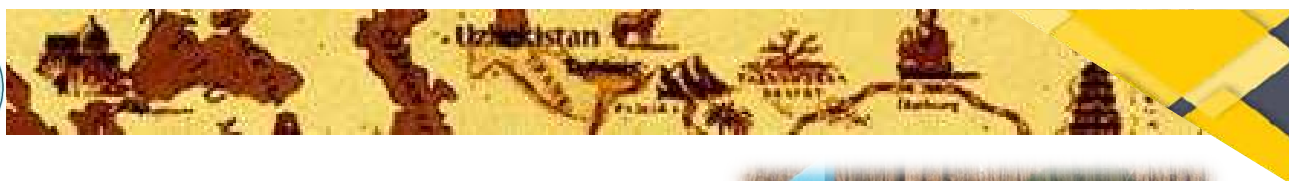
(2021- yil yanvar-sentabr, ming. AQSh dollari)

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2021- yil yanvar-sentabr holatiga **88 348,4** ming. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan eksport – **32 924,7** ming. AQSh dollariga yetgan bo'lsa, import – **55 423,7** ming. AQSh dollari qiymatida qayd etildi.

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya Federatsiyasi (**38,8** %), Qozog'iston (**31,0** %), Ukraina (**10,6** %) , Tojikiston (**9,0**%) va Qirg'iz Respublikasi (**6,4** %) davlatlari bilan qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI EKSPORTI

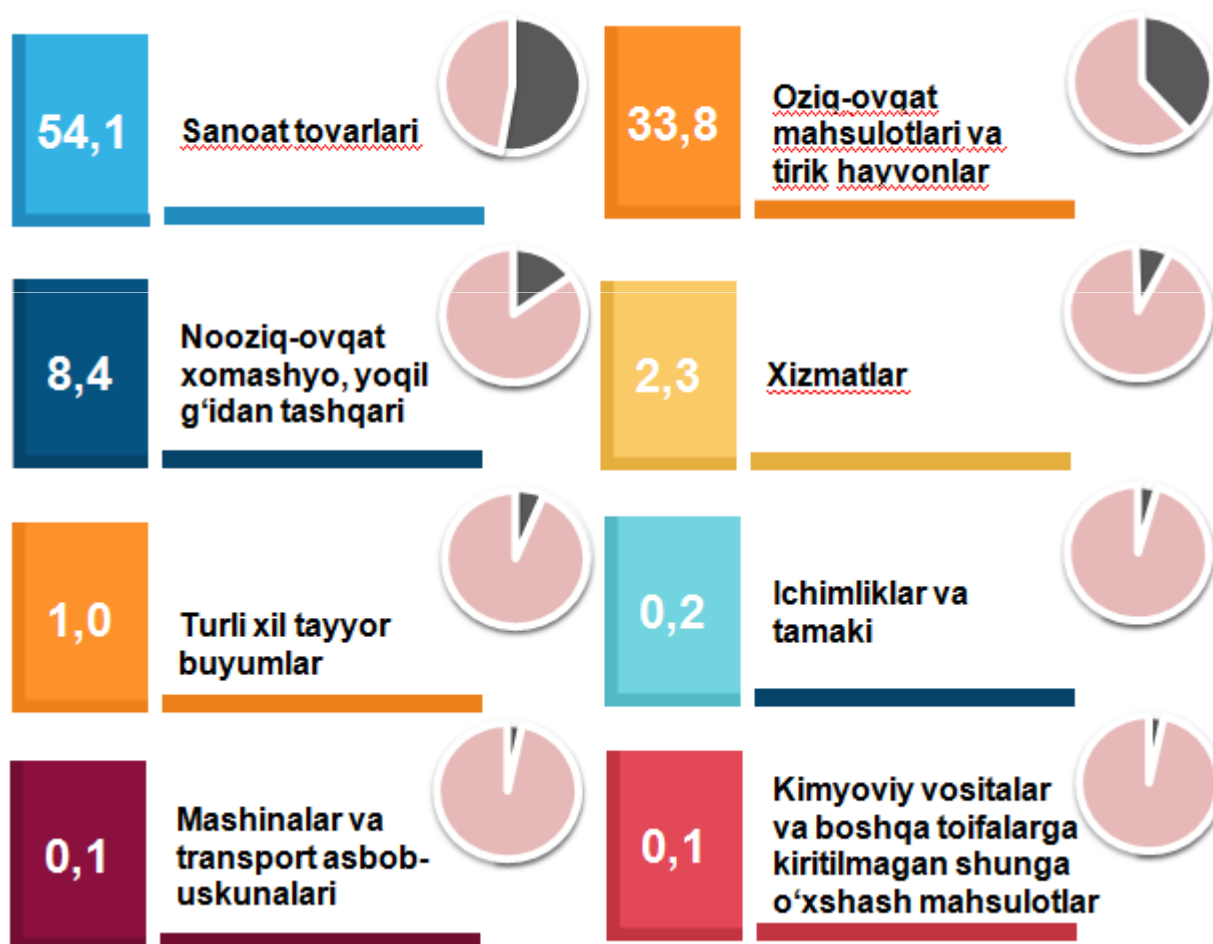
(2021- yil yanvar-sentabr)

Joriy yilning yanvar-sentabr oylarida viloyatning eksportyorlari soni **237** tani tashkil etib, ular tomonidan **143 706,1** ming. AQSh dollari (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2020- yilning mos davriga nisbatan **5,3** % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2021- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **97,7** % ni tashkil etib, ular sanoat tovarlari (**54,1** %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**33,8** %) va yoqilg'idan tashqari nooziq-ovqat xomashyosi (**8,4** %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

SURXONDARYO VILOYATI XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jami eksport	151 811,0	143 706,1	81,5	94,7	100	100
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	78 442,9	48 621,0	64,2	62,0	51,7	33,8
Ichimliklar va tamaki	78,3	289,1	-	3,7 m.	0,1	0,2
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	16 943,1	12 005,2	192,2	70,9	11,2	8,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	57,8	36,2	82,4	62,6	-	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1 998,1	-	149,6	-	1,3	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	375,4	112,6	2 167,2	30,0	0,2	0,1
Sanoat tovarlari	47 657,9	77 724,9	92,7	163,1	31,4	54,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	88,7	212,7	42,1	2,4 m.	0,1	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	4 524,8	1 430,1	2 542,0	31,6	2,9	1,0
Xizmatlar	1 644,1	3 274,4	78,5	199,2	1,1	2,3

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr)

XSST bo'limi nomi	Ming. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	41 578,6	58,2
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5 681,2	109,2
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	564,7	167,4
Tirik hayvonlar, 03 bo'limiga kiritilgan hayvonlardan tashqari	256,6	47,7
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	226,2	63,6
Xayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	51,2	48,2
Turli xil ovqatlar va preparatlar	13,7	4,8 m.
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	12,4	5,7
Baliq (dengiz sutemizuvchilari bo'lmagan), qisqichbaqasimonlar malyuskalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va ulardan tayyorlangan yarim tayyor mahsulotlar	1,4	27,9
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	287,1	4,5 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari (ip kalava va mato holatiga keltirilmagan)	6 361,0	67,2
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom-ashyo va mineral xomashyo (ko'mir,neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	3 160,1	96,8
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	1 777,8	98,7
Xayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	706,4	29,4
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Bo'yoqlar, taninlar va bo'yoqlar	37,7	4,4 m.
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	27,4	-
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari;hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	24,1	-
Noorganik kimyoviy moddalar	22,8	11,5
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	0,5	1,7

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr)

XSST bo'limi nomi	Ming. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	74 841,5	161,3
Metaldan tayyorlangan buyumlar boshqa joyda tafsiflanmagan	1 694,6	35,3 m.
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tafsiflanmagan	1 148,6	102,2
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	24,0	110,0
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	13,1	35,1
Boshqa joylarda tasniflanmagan charm, charm buyumlar, mo'yna	3,1	-
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	0,01	85,7
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomashinalar (xavfsizlik yostiqlarini ham o'z ichiga olgan holda)	177,4	2,9 m.
Muayyan tarmoqlar uchun maxsus ishlab chiqarilgan mashinalar	27,0	2,8 m.
Energiya generatori mashinalari va asbob – uskunolari	6,0	10,2 m.
Sanoat va mashina qismlari uchun ixtisoslashtirilgan bo'lmagan mashina va uskunalar	2,0	24,8
Elektr mashinalari, asboblar va asboblar va boshqalar	0,3	3,6
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	1 299,6	34,9
Poyabzal	80,2	15,9
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	29,0	23,1
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	16,5	10,4
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari boshqa joyda tavsiflanmagan	4,6	-
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	0,2	-
Xizmatlar		
Transport xizmatlari	1366,1	2,7 m.
Sayohat	1100,6	3,1 m.
Moliyaviy xizmatlar	672,5	109,8
Boshqa biznes xizmatlari	135,2	85,2

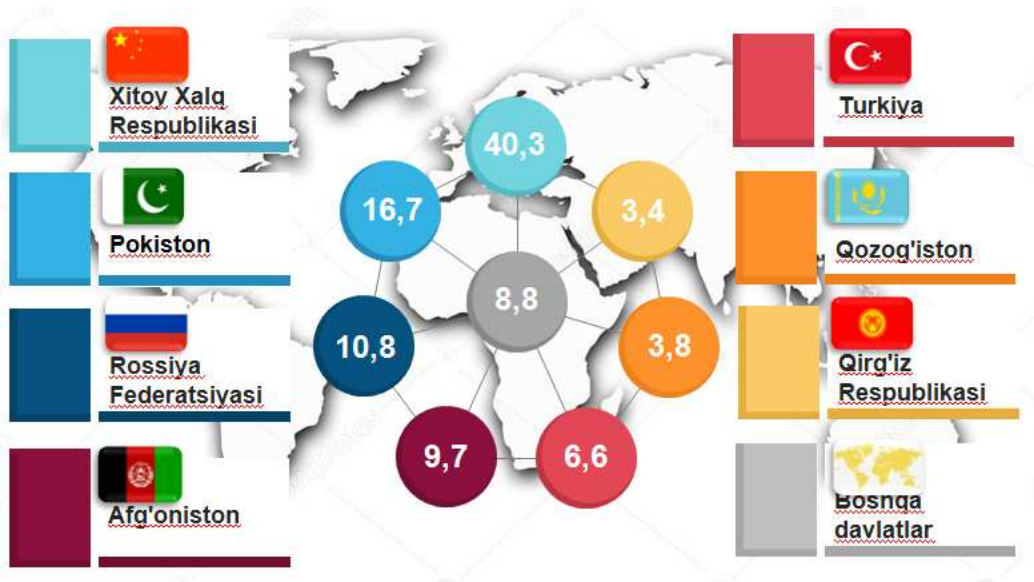
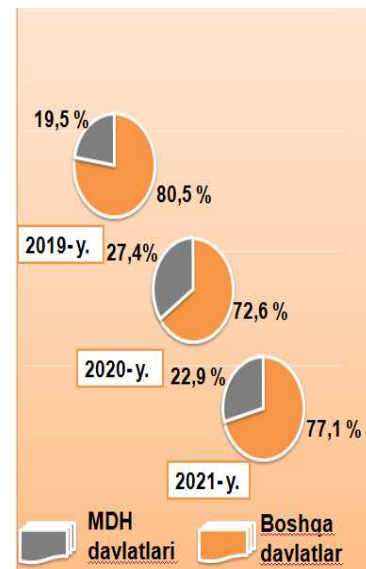
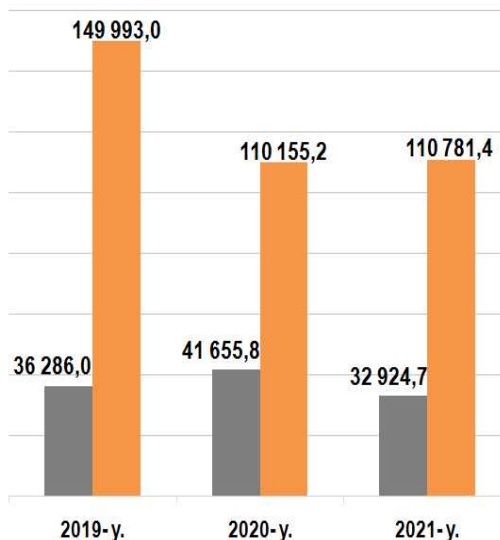

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming. AQSh dollari, ulushi, % da)

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2019- yilning yanvar-sentabridagi **19,5 %** dan 2021- yilning yanvar-sentabrida **21,7 %** ga oshdi. Shunga ko'ra, boshqa xorijiy mamlakatlarning umumiy eksport hajmidagi ulushi **80,5%** dan **77,1%** gacha kamaydi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2021- yil yanvar-sentabr, % da)

2021- yilning yanvar-sentabr oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Xitoy Xalq Respublikasi (eksport umumiy hajmining **40,3 %**), Pokiston (**16,7 %**), Rossiya Federatsiyasi (**10,8 %**), Afg'oniston (**9,7 %**), Turkiya (**6,6 %**), Qozog'iston (**3,8 %**) va Qirg'iz Respublikasi (**3,4 %**) davlatlari saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi **91,2 foizni** tashkil etmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORT HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Xitoy Xalq Respublikasi	40 489,6	57 941,8	93,9	143,1	1	1
Pokiston	22 760,3	23 939,5	45,0	105,2	3	2
Rossiya Federatsiyasi	17 479,0	15 485,8	129,6	88,6	4	3
Afg'oniston	32 889,0	13 940,6	67,4	42,4	2	4
Turkiya	9 323,6	9 547,7	3,2 m.	102,4	6	5
Qozog'iston	3 409,3	5 424,1	23,5	159,1	8	6
Qirg'iz Respublikasi	14 237,8	4 839,0	422,5 m.	34,0	5	7
Tojikiston	4 845,3	4 517,0	116,8	93,2	7	8
Singapur	3 135,4	3 000,0	-	95,7	9	9
Ozerbayjon	557,3	1 138,9	14,0 m.	2,0 m.	11	10

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2021- yil yanvar-sentabr)

	Ming. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Surxondaryo viloyati	143 706,1	94,7
Termiz sh.	5 550,1	35,6
<i>tumanlar:</i>		
Oltinsoy	4 350,3	80,4
Angor	6 683,7	55,5
Bandixon	2 016,4	47,1
Boysun	4 041,8	75,0
Denov	18 182,7	63,1
Jarqo'rg'on	21 552,3	97,5
Qumqo'rg'on	7 143,5	113,5
Qiziriq	1 968,4	62,1
Muzrabot	6 175,3	73,1
Sariosiyo	13 153,0	218,9
Termiz	18 376,5	201,8
Uzun	4 220,5	80,8
Sherobod	21 904,0	200,2
Sho'rchi	4 933,9	93,9

Eng yuqori hajm,
ming. AQSh dollari

Sherobod - 21 904,0

Jarqo'rg'on - 21 552,3

Termiz – 18 376,5

Eng quyi hajm,
ming. AQSh dollari

Boysun – 4 041,8

Bandixon – 2 016,4

Qiziriq – 1 968,4

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Sherobod tumani **15,2 %** ulush bilan **21 904,0** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat eksporti tarkibida eng quyi ulushni Qiziriq tumani **1,4 %** ulush bilan **1 968,4** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Surxondaryodagi meva-sabzavot sektori mamlakat va hududlarning oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda muhim segment hisoblanadi. Shuning uchun, bu sohada meva va sabzavot mahsulotlari ishlab chiqarishni jadal rivojlantirish uchun barcha choralar ko'rilmogda, bu esa o'z natijalarini bermoqda.

Meva-sabzavot eksporti hajmi **59 772,6** tonnani va qiymat jihatidan **42 407,5** ming AQSh dollarini tashkil etdi (qiymat ko'rsatkichi bo'yicha o'sish sur'ati 2020 yilning shu davriga nisbatan **39,4** foizga kamaygan). Buning asosida **32 586,6** ming AQSh dollari miqdorida **47 811,3** tonna sabzavot, shuningdek, **3 538,6** ming AQSh dollari miqdoridagi **4 117,0** tonna meva va rezavorlar eksport qilindi. 2020 yil davri mos ravishda **44,9%** ni va meva va rezavorlar 46,4% ni, shuningdek **4 595,3** ming AQSh dollari miqdorida **4 840,1** tonna uzumni va **1 107,5** ming AQSh dollari miqdorida **929,4** tonna er yong'og'ini tashkil etdi. O'sish sur'atlari qiymat bo'yicha 2020 yilning shu davriga nisbatan o'sdi, uzum **71,0 %** va er yong'oqlari **18,0 %** ga oshdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2021- yil yanvar-sentabr)

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston, Afg'oniston, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Ukraina hamda Tojikiston davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois, 2021- yil yanvar-sentabr oyida meva va sabzavotlarning umumiy eksportdagi ulushi **29,5** foizni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2021- yil yanvar-sentabr)

Davlatlar	Tonna	ming. AQSh dollari	ulushi, % da *
Pokiston	7 743,6	16 085,1	37,9
Afg'oniston	10 512,9	8 403,6	19,8
Rossiya Federatsiyasi	13 297,1	8 324,9	19,6
Qozog'iston	17 970,6	3 838,2	9,1
Qirg'iz Respublikasi	1 603,7	1 758,8	4,1
Ukraina	3 772,5	787,2	1,9
Tojikiston	934,2	484,6	1,1
Belarussiya	1 244,3	432,1	1,0
AQSH	95,4	397,8	0,9
Ozarbayjon	275,0	312,5	0,7
Birlashgan Arab Amirliklari (BAA)	177,4	256,8	0,6
Xitoy	178,9	232,3	0,5
Eron	216,0	213,3	0,5
Turkmaniston	1 341,0	197,9	0,5
Turkiya	145,2	165,7	0,4
Germaniya	62,5	160,8	0,4
Boshqa davlatlar	202,4	355,7	0,8

* qiymat ifodasidan

Meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Pokistonga to'g'ri keladi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **37,9 %**), bu Afg'onistonga eksport hajmidan **18,1** baravar ko'pdir.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining oshishini to'g'ridan -to'g'ri tayyor mahsulot ishlab chiqarish va paxta xomashyosi ishlab chiqarish o'rniga qo'shilgan qiymatni shakllantirish borasidagi islohotlar natijasida ko'rib chiqish mumkin. Masalan, 2021- yil yanvar-sentabr oylari natijalariga ko'ra, to'qimachilik mahsulotlari eksporti **76 921,2** ming AQSh dollari miqdorida amalga oshirildi, bu umumiy eksport hajmining **53,5** foizini tashkil etdi va 2020 yilning yanvar-sentabriga nisbatan **47,0** foizga oshdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida paxtadan yigirilgan ip (**89,0** %), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (**6,2** %) asosiy ulushni egallagan.

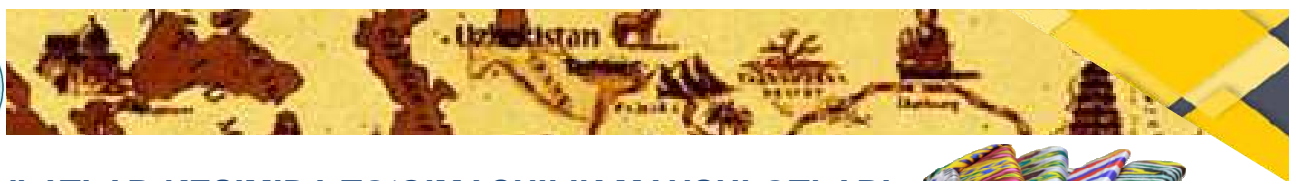
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming. AQSh dollari)

	2019- yil	2020- yil	2021- yil
Mahsulot nomi	54 636,0	52 312,9	76 921,2
 Paxtadan yigirilgan ip	48 521,9	44 534,9	68 444,8
 Paxta matolari	2 737,1	1 051,6	4 756,0
 Ipak va ipak mahsulotlari	3 159,5	2 190,5	2 070,8
 Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	178,0	3 723,2	1 299,4
 Gilamlar va boshqa to'qimachilik pol qoplamalari	5,0	23,8	232,7
 Paxta, kigiz va to'quv bo'lmagan materiallar, arqon	-	7,7	66,0
 Boshqa tovarlar	-	29,5	37,3
 Boshqa tayyorlangan to'qimachilik mahsulotlar	34,5	89,5	5,5
 Boshqa mahsulotlar	-	662,0	8,6

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming. AQSh dollari)

	2019- yil	2020- yil	2021- yil
Xitoy Xalq Respublikasi	40 906,6	39 974,4	57 687,7
Pokiston	5 170,7	3 252,9	7 291,0
Rossiya Federatsiyasi	4 570,7	1 669,0	5 196,9
Turkiya	2 519,7	2 212,2	4 072,1
Tojikiston	57,2	99,1	1 314,8
Qozog‘iston	-	-	759,3
Qirg‘iz Respublikasi	-	4 621,3	297,7
Afg‘oniston	39,1	179,8	134,2
Ukraina	-	-	57,2
Germaniya	-	-	57,0
Hindiston	-	174,1	53,3
Belarussiya	70,4	130,0	-
Vetnam	520,3	-	-
Eron	781,3	-	-

To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Xitoy Xalq Respublikasi (**57 687,7** ming. AQSh dollari – **75,0** %), Pokiston (**7 291,0** ming. AQSh dollari – **9,5** %) va Rossiya Federatsiyasi (**5 196,9** ming. AQSh dollari – **6,8** %) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

SURXONDARYO VILOYATINING IMPORTI (2021- yil yanvar-sentabr)

2021- yilning yanvar-sentabr oylarida import hajmi **163 177,5** ming. AQSh dollarini va 2020- yilga nisbatan **21,9 %** ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (**43,1 %**), sanoat tovarlari (**35,8 %**) hamda oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**11,1 %**) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020- yilning yanvar-sentabrida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan **29 235,1** ming. AQSh dollariga ko'payib, **163 109,5** ming AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **68,0** ming. AQSh dollariga yetdi.

SURXONDARYO VILOYATI XSST BOYICHA IMPORT TARKIBI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jami import	133 896,9	163 177,5	64,6	121,9	100	100
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	19 311,5	18 051,0	63,4	93,5	14,4	11,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	6 922,6	6 043,0	99,5	87,3	5,2	3,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1 909,3	1 229,5	6,4 m.	64,4	1,4	0,8
Hayvon va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	394,9	1 159,8	36,5	2,9 m.	0,3	0,7
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	6 113,5	3 781,4	131,5	61,9	4,6	2,3
Sanoat tovarlari	50 274,2	58 349,2	165,1	116,1	37,5	35,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	42 028,6	70 448,6	36,2	167,6	31,4	43,1
Turli xil tayyor buyumlar	6 919,8	4 047,1	40,4	58,5	5,2	2,5
Xizmatlar	22,6	67,9	48,3	3,0 m.	-	-

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr)

XSST bo'limi nomi	Ming. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	8 013,3	3,1 m.
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	5 679,1	2,4 m.
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2 694,3	124,0
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	1 014,5	9,9
Go'sht va go'sht mahsulotlari	480,1	45,6
Turli xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlari	79,5	33,5
Shakar, shakar mahsulotlari va asal	51,2	29,3
Qahva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	35,9	26,6
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	2,9	24,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Probka va yog'och-taxtalar	3 854,3	78,5
Xayvonlar va o'simliklardan olinadigan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tavsiflanmagan	882,3	2,5 m.
Moy olinadigan uruglar va moy olinadigan mevalar	869,4	84,0
56-bo'limga kiritilganlardan tashqari o'g'it xomashyosi va mineral xom ashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	306,0	49,9
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	83,2	4,2 m.
Tabiiy kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk)	28,0	-
Qog'oz va chiqindi qog'oz	19,8	-
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	1 224,7	65,3
Ko'mir, koks va briketlar	4,8	14,3
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Kimyoviy mahsulotlar va boshqalar	1 279,8	67,8
Birlamchi shakldagi plastmassalar	1 041,2	96,9
Tibbiy va farmatsevtika mahsulotlari	784,2	127,1
Organik kimyoviy moddalar	265,2	101,8
Birlamchi bo'lmagan plastmassalar	150,2	88,3
Noorganik kimyoviy moddalar	120,2	53,1
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	49,3	101,0
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	49,1	4,0
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga tayyorgarlik, jilolash va yuvish vositalari	42,3	6,9

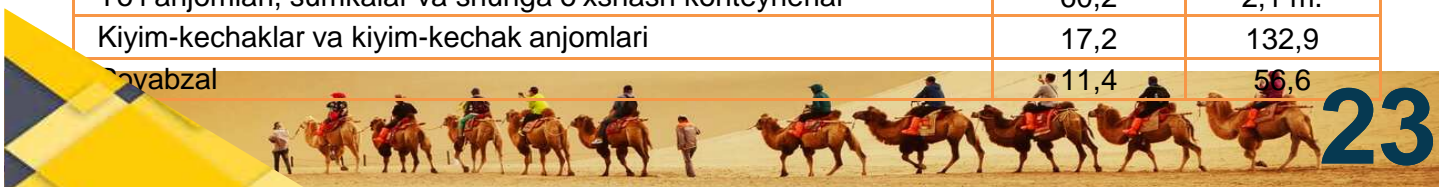

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr)

XSST bo'limi nomi	Ming. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	47 818,3	128,8
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	5 081,8	67,8
Boshqa toifalarga kiritilmagan metall buyumlar	2 271,7	112,9
Probka daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	1 156,6	2,5 m.
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	957,1	63,5
To'qimachilik iplari, matolar, tayyor mahsulotlar va boshqalar	805,0	58,3
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	213,2	78,1
Rangli metallar	20,5	2,3 m.
Teri, tayyor charm buyumlar, mo'yna	2,2	-
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	37 822,1	198,8
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	22 329,8	145,8
Boshqa toifalarga kiritilmagan elektr mashinalari ,apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari (boshqa toifalarga kiritilmagan elektr maishiy texnika elektr bo'lmagan qismlari)	3 743,1	4,3 m.
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	3 657,0	71,5
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunolari	2 530,2	3,2 m.
Metallni qayta ishlash uchun mashinalar	159,3	24,7
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish aparaturalari va uskunolari	84,0	50,5
Boshqa transport vositalari	75,6	158,3
Kanselariya mashinalari ishlab chiqaruvchi mashinalari va ma'lumotlarni avtomatik ravishda qayta ishlash uskunolari	45,7	60,8
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari, boshqa joyda tasniflanmagan	1 733,5	3,4 m.
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari boshqa joyda tavsiflanmagan	1 733,3	31,4
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	355,4	47,0
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, zambil, matras ustunlari, yostiqlar va shunga o'xshash narsalar	136,1	2,2 m.
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	60,2	2,1 m.
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	17,2	132,9
Yoyabzal	11,4	56,6

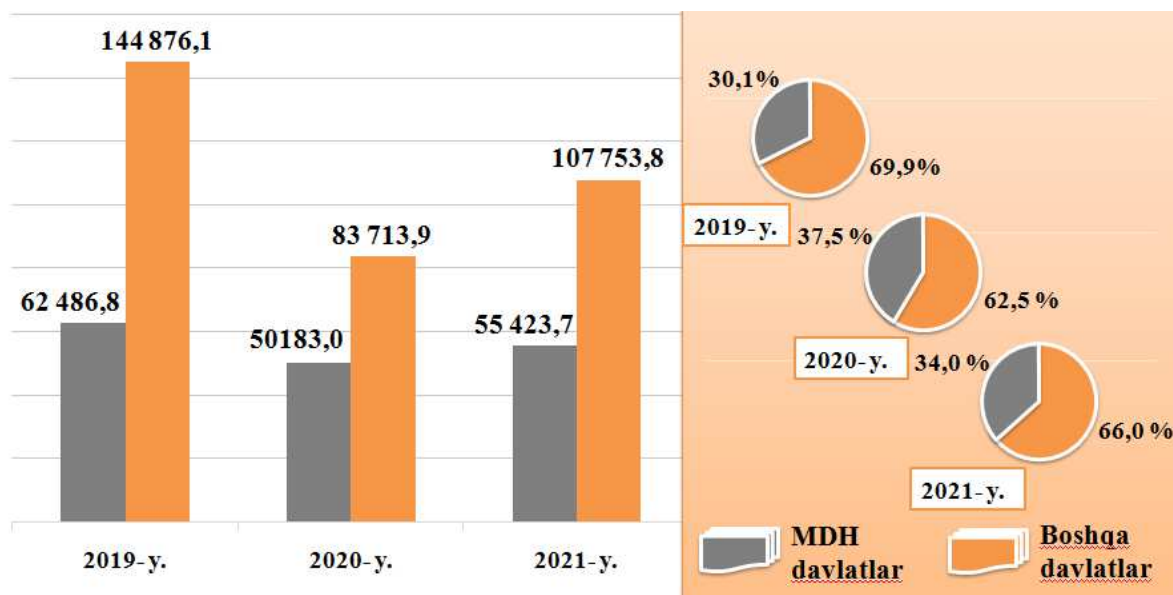

So'nggi yillarda MDH mamlakatlari va boshqa xorijiy davlatlar bilan import ulushining saqlanish dinamikasi kuzatildi, bu chegaralar ichida 34,0: 66,0 nisbatda.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

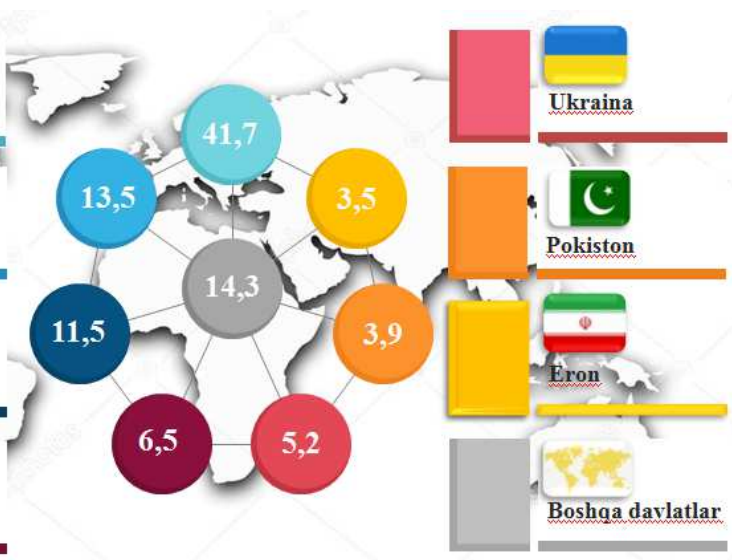
(yanvar-sentabr, ming. AQSh dollari, ulushi, % da)

2021- yilning yanvar-sentabr oylari yakuni bo'yicha Surxondaryo viloyati tomonidan **41** davlatdan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi. Importning uchdan bir qismi (**139 912,1** ming AQSh dollari) Xitoy Xalq Respublikasi (importning umumiy hajmidagi ulushi **41,7 %**), Qozog'iston (**13,5 %**), Rossiya Federatsiyasi (**11,5 %**), Turkiya (**6,5 %**), Ukraina (**5,2 %**), Pokiston (**3,9 %**) va Eron (**3,5 %**) kabi yirik hamkor davlatlarga to'g'ri keladi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR NING ULUSHI
(2021- yil yanvar-sentabr, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN IMPORT HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Xitoy Xalq Respublikasi	54 606,7	67 974,2	71,0	124,5	1	1
Qozog'iston	19 320,2	21 972,4	93,6	113,7	2	2
Rossiya Federatsiyasi	18 780,6	18 764,9	104,2	99,9	3	3
Turkiya	8 869,0	10 653,6	37,2	120,1	4	4
Ukraina	1 877,7	8 485,4	49,9	4,5 m.	10	5
Pokiston	1 675,0	6 340,9	43,5	3,8 m.	12	6
Eron	1 398,8	5 720,8	19,9	4,1 m.	13	7
Germaniya	2 764,3	5 383,5	188,9	194,7	7	8
Tojikiston	6 946,6	3 438,0	69,1	49,5	5	9
Belgiya	65,1	2 965,2	168,7	45,6 m.	32	10

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2021- yil yanvar-sentabr)

	Ming. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Surxondaryo viloyati	163 177,5	121,9
Termiz sh.	31 135,7	141,2
tumanlar:		
Oltinsoy	1 355,7	74,6
Angor	1 479,2	42,1
Bandixon	581,5	2,2
Boysun	1 906,5	111,5
Denov	10 762,2	48,2
Jarqo'rg'on	7 080,1	64,4
Qumqo'rg'on	2 524,2	2,2 m.
Qiziriq	14 958,3	22,0 m.
Muzrabot	27 630,0	198,9
Sariosiyo	11 809,9	134,3
Termiz	29 697,0	5,5 m.
Uzun	944,7	40,9
Sherobod	1 303,6	14,5
Sho'rchi	2 675,5	79,8

Eng yuqori hajm,
ming. AQSh dollari

Termiz sh. - 31 135,7

Termiz – 29 697,0

Muzrabot - 27 630,0

Eng quyi hajm,
ming. AQSh dollari

Sherobod - 1 303,6

Uzun - 944,7

Bandixon - 581,5

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Termiz shahri **19,1 %** ulush bilan **31 135,7** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat importi tarkibida eng quyi ulushni Bandixon tumani **0,4 %** ulush bilan **581,5** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi
Tel.:76-225-65-74

